

УДК 657.3:006.032

Ловінська Л. Г., Ястремський О. І.

МІЖНАРОДНІ ІНІЦІАТИВИ ЩОДО МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА ДОТРИМАННЯ МСФЗ

Розглянуто проблеми імплементації Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в умовах конкретної країни. Загалом Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) спрямовані на надання користувачам (акціонерам, інвесторам, партнерам та ін.) необхідної інформації. Тому моніторинг дотримання цих стандартів і забезпечення їхніх вимог до звітності важливий для досягнення економічного й соціального ефекту від їх запровадження. Особливе значення має введення системи моніторингу в країнах, що розвиваються, та країнах із перехідною економікою. Основні принципи та методи побудови системи моніторингу дотримання й забезпечення МСФЗ, а також найкращий світовий досвід у цій сфері висвітлені у проекті посібника Конференції Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку "Моніторинг дотримання та забезпечення високоякісної корпоративної звітності: керівництво зі створення потенціалу та належних практик". Розкрито досвід участі науковців Державної навчально-наукової установи "Академія фінансового управління" у підготовці цього посібника, наведено та обґрунтовано пропозиції до нього.

Ключові слова: моніторинг запровадження та дотримання стандартів, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), Міжнародна федерація бухгалтерів, Інструмент розвитку бухгалтерського обліку (ADT).

Рис. 1. Літ. 6.

Ловинская Л. Г., Ястремский А. И.

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ИНИЦИАТИВЫ ПО МЕТОДИЧЕСКОМУ ОБЕСПЕЧЕНИЮ МОНИТОРИНГА ВНЕДРЕНИЯ И СОБЛЮДЕНИЯ МСФО

Рассмотрены проблемы имплементации международных стандартов финансовой отчетности (МСФО) в условиях конкретной страны. В целом Международные стандарты бухгалтерского учета (МСБУ) направлены на предоставление пользователям (акционерам, инвесторам, партнерам и др.) необходимой информации. Поэтому мониторинг соблюдения данных стандартов и обеспечения их требований к отчетности важен для достижения экономического и социального эффекта от их внедрения. Особое значение имеет введение системы мониторинга в развивающихся странах и странах с переходной экономикой. Основные принципы и методы построения системы мониторинга соблюдения и обеспечения МСФО, а также лучший мировой опыт в этой сфере освещены в проекте пособия Конференции ООН по торговле и развитию "Мониторинг соблюдения и обеспечения высококачественной корпоративной отчетности: руководство по созданию потенциала и надлежащих практик". Раскрыт опыт участия ученых Государственного учебно-научного учреждения "Академия финансового управления" в подготовке данного пособия, приведены и обоснованы предложения к нему.

Ключевые слова: мониторинг внедрения и соблюдения стандартов, Национальные положения (стандарты) бухгалтерского учета, Международные стандарты финансовой отчетности (МСФО), Международная федерация бухгалтеров, Инструмент развития бухгалтерского учета (ADT).

© Ловінська Л. Г., Ястремський О. І., 2016

Liudmyla Lovinska, Olexandr Yastremskyi

INTERNATIONAL INITIATIVES ON METHODOLOGICAL PROVISION OF MONITORING OF COMPLIANCE AND ENFORCEMENT OF IFRS

The problems of implementation of International Financial Reporting Standards (IFRS) in a particular country are considered in the article. International Financial Reporting Standards are generally aimed at meeting information needs of users, such as shareholders, investors, partners and others. Therefore, monitoring of compliance and enforcement of these standards is essential to achieve economic and social benefits of their implementation. Of particular importance is the introduction of such monitoring systems in developing countries and countries with economies in transition. Key foundations and mechanisms of a monitoring system of compliance and enforcement of International Financial Reporting Standards and good practices in this field are covered in the draft manual of the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) "Monitoring and ensuring compliance for high-quality corporate reporting: guidance on capacity building and good practices." The experience of scientists of the State educational and scientific institution "Academy of Financial Management" in the preparation of this manual, proposals to it and their justification are highlighted in the article.

Key words: monitoring of compliance and enforcement (MC&E), National Accounting Standards, International Financial Reporting Standards (IFRS), International Federation of Accountants (IFAC), Accounting Development Tool (ADT).

JEL classification: M41, M48.

Важливість якісного обліку та звітності в досягненні сталого розвитку була підкреслена 35-ю сесією міжурядової робочої групи експертів із міжнародних стандартів обліку та звітності Конференції ООН з торгівлі та розвитку (United Nations Conference on Trade and Development, UNCTAD). Генеральний секретар UNCTAD М. Кітуї зазначив: "Якісна корпоративна звітність важлива для ефективного розподілу та управління дефіцитними ресурсами. Вона робить внесок у фінансову стабільність, сприяє якісному корпоративному управлінню, зміцнює динамічний приватний сектор, є ключовим моментом досягнення амбітних цілей до 2030 р." [1].

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) є узагальненням найкращої світової практики бухгалтерського обліку. Переваги від їх застосування можуть бути отримані лише в разі належної реалізації за конкретних умов кожної країни. Тому моніторинг дотримання цих стандартів і забезпечення вказаних у них вимог щодо звітності має велике значення для досягнення економічного й соціального ефекту від їх запровадження.

Ідея створення системи моніторингу дотримання та забезпечення вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (Monitoring of compliance and enforcement, далі – MC&E) була реалізована UNCTAD і відображена в проєкті посібника "Моніторинг дотримання та забезпечення високоякісної корпоративної звітності: керівництво зі створення потенціалу та належних практик" (Monitoring of compliance and enforcement: guidance on capacity building and good practices, далі – Посібник). Система MC&E, що запроваджується в умовах конкретної країни, має узгоджуватися з багатьма інституційними та правовими механізмами національного характеру. Крім того, систе-

ми регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності таких країн часто не передбачають відповідних повноважень регуляторів і способів їх реалізації, необхідних для моніторингу та забезпечення дотримання вимог стандартів бухгалтерського обліку та аудиту.

Водночас професійна спільнота бухгалтерів та аудиторів у світовому масштабі усвідомлює важливість побудови й зміцнення системи МС&Е. Запровадження багатьох поправок до міжнародних стандартів потребує пильного контролю за їх дотриманням при складанні фінансової звітності та застосування найкращих практик і керівництв із ведення обліку. Тож, як зазначено у вступі до Посібника, останніми роками на міжнародному рівні було оприлюднено низку важливих документів із цього питання.

Зокрема, Європейська група наглядових рад з аудиту опублікувала Керівництво зі співпраці між компетентними органами влади в межах Європейського Союзу; Міжнародна федерація бухгалтерів оголосила політичну позицію стосовно регулювання професії та звітів про членські зобов'язання (SMOs); Міжнародний форум незалежних регуляторів аудиту ухвалив Основні принципи незалежних регуляторних органів з аудиту; Міжнародна організація комісій з цінних паперів визначила цілі та принципи регулювання цінних паперів; Європейський орган із цінних паперів та ринків випустив у липні 2014 р. Керівництво щодо забезпечення фінансової інформації та ін.

Оскільки до країн, котрі переходять до ринкових засад господарювання, належить і Україна, робота з удосконалення проекту Посібника, який передбачається ухвалити й рекомендувати країнам світу на наступній, XXIII сесії UNCTAD, що має відбутися у жовтні 2016 р., є надзвичайно корисною.

У контексті нормативних документів UNCTAD термін "дотримання" означає наслідування законів, норм і правил. Моніторинг та нагляд спрямовані на те, щоб попередити недодержання стандартів. У свою чергу, забезпечення застосування є дисциплінуючою функцією, що обумовлює настання певних наслідків у разі порушення правил та передбачає санкції для запобігання правопорушенням у майбутньому. Втім, забезпечення застосування може мати й ширше значення, коли передбачає дотримання. У будь-якому разі при розробленні й упровадженні МС&Е вкрай важливо враховувати взаємозалежність нормативно-правової бази, нагляду та забезпечення застосування [2].

Система МС&Е повинна мати міцне інституціональне підґрунтя й упроваджуватися компетентними адміністративними органами з чітко визначеними обов'язками та широкими повноваженнями з проведення розслідувань і забезпечення застосування.

Згідно з методологією оцінювання досягнення цілей та дотримання принципів регулювання цінних паперів UNCTAD, у межах ефективної й відкритої системи забезпечення застосування, регулюючий орган повинен:

- ефективно й своєчасно виявляти передбачувані порушення закону;
- збирати необхідну інформацію з метою проведення розслідування;
- вживати дієвих заходів у разі виявлення порушення;
- результативно впроваджувати програми та використовувати свої ресурси;
- вимагати від суб'єктів, котрі підлягають регулюванню, наявності системи забезпечення дотримання, що передбачає здійснення перевірок

та спрямована на запобігання, виявлення й виправлення будь-яких порушень [2].

У проекті Посібника відображені ключові елементи моніторингу та нагляду. Його мета – надати рекомендації відповідним законодавчим органам та іншим зацікавленим сторонам у сфері бухгалтерського обліку й звітності конкретної країни щодо формування ефективної національної системи моніторингу дотримання та виконання МСФЗ, виявлення основних змін, котрі слід узяти до уваги при її створенні.

Посібник має таку структуру:

- I. Вступ і довідкова інформація.
- II. Концептуальна основа для побудови системи МС&Е.
- III. Моніторинг дотримання й забезпечення вимог корпоративної звітності.
- IV. Моніторинг дотримання та забезпечення вимог аудиту та гарантій якості.
- V. Моніторинг дотримання й забезпечення вимог до професійних бухгалтерів.

У вступі висвітлюються загальні положення та формулюється мета розроблення посібника.

Другий розділ присвячений визначенню основних понять щодо системи МС&Е, окресленню сфери застосування та головної мети МС&Е, встановленню ключових принципів, на яких повинна базуватись система, її інституційних механізмів, основних сфер, елементів і напрямів діяльності, визначенню контрольних показників моніторингу розвитку системи, підходам до механізму оцінювання впливу.

У третьому розділі наведені рекомендації щодо реалізації функцій незалежних регуляторів у сфері надання гарантії відповідності фінансової інформації компаній стандартам бухгалтерського обліку та національній системі звітності. Важливим для названих регуляторів є чітке визначення переліку суб'єктів та видів інформації, котрі підпадають під сферу застосування вимог до корпоративної звітності системи МС&Е. Система може охоплювати всі або окремі суб'єкти, такі як суб'єкти суспільного інтересу, лістингові компанії, кредитні й фінансові установи, державні підприємства, у тому числі не-лістингові компанії та суб'єкти малого й середнього бізнесу. У більшості країн механізми МС&Е у цій сфері фокусуються на лістингових компаніях і суб'єктах суспільного інтересу відповідно до їхньої ролі в економіці.

У четвертому розділі розглядаються питання нагляду за діяльністю аудиторів та аудиторських фірм, пов'язаною із системою МС&Е, зокрема стосовно лістингових компаній та суб'єктів публічного інтересу.

П'ятий розділ висвітлює підходи МС&Е до рівня професійної придатності бухгалтерів, які можуть не тільки бути залучені до ведення обліку та складання звітності, а й працювати аудиторами або надавати податкові консультації чи відповідні послуги компаніям. Система МС&Е спрямована на оцінювання якості цієї роботи, особливо аудиторів, котрі проводять обов'язковий аудит.

Логіка побудови кожного розділу є однаковою. Спочатку викладаються сутність МС&Е у певній сфері, підходи та інституційні механізми реалізації.

Усі положення Посібника підтверджуються або ілюструються прикладами практик різних країн.

Слід зазначити, що до розроблення та опрацювання проекту Посібника як члени робочої групи були залучені провідні фахівці Державної навчально-наукової установи “Академія фінансового управління”*. При підготовці пропозицій до проекту враховувався досвід запровадження МСФЗ та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку державного сектору (НП(С)БОДС) в Україні.

Зокрема, до підрозділу 2.5 “Ключові складові, діяльність та методології” другого розділу Посібника було запропоновано включити таке положення: “Для розбудови ефективної системи МС&Е необхідною умовою є наявність відповідних передумов, зокрема, нормативно-правової бази, яка визначає засади регулювання економіки та господарської діяльності”. Важливість внесення цієї пропозиції можна проілюструвати таким прикладом із європейського законодавства. Так, MiFID II (The Markets in Financial Instruments Directive), що охоплює Директиву 2014/65/ЄС “Про ринки фінансових інструментів” [3] та Регламент (ЄС) № 600/2014 [4], визначають великими (такими, що є професійними клієнтами у сфері послуг з інвестування та фінансових інструментів) підприємства, котрі відповідають двом із таких вимог щодо розміру:

- сукупна вартість активів – 20 млн євро;
- чистий дохід від реалізації – 40 млн євро;
- власні фонди – 2 млн євро (Додаток II, параграф 1, пункт 2 Директиви 2014/65/ЄС).

Водночас критеріями віднесення суб’єктів до великих підприємств, згідно з Директивою 2013/34/ЄС [5], є такі:

- сукупна вартість активів – 20 млн євро;
- чистий дохід від реалізації – 40 млн євро;
- середня кількість працівників – 250 осіб (розділ 1, стаття 3, параграф 4 Директиви 2013/34/ЄС).

Для забезпечення прозорості, ринкової ефективності та порівнянності фінансової і нефінансової інформації необхідно уніфікувати критерії віднесення суб’єктів господарської діяльності до певної групи підприємництва за розмірами (оскільки наразі такий класифікатор має частково різний зміст в окремих нормативних документах ЄС).

Крім того, законодавче забезпечення має розроблятися з урахуванням особливостей економіки країни, шляхом адаптації, а не прямої імплементації світового досвіду. Підприємство повинно використовувати модель обліку відповідно до тієї групи, до якої належить, з огляду на його реальний розмір у масштабах національної економіки.

Розмір компанії також є важливим при здійсненні відбору для проведення перевірки. У результаті використання нерелевантних критеріїв розподілу підприємств за розмірами застосовується невідповідна облікова модель, знижується ефективність регулювання та зменшується прозорість фінансової звітності.

* Т. Єфименко, президент ДННУ “Академія фінансового управління”, та Л. Ловінська, заступник директора з наукової роботи НДФІ ДННУ “Академія фінансового управління”.

Згідно з Директивою ЄС 2013/34/ЄС, критерії зарахування підприємств до групи малого підприємництва та визначення малих груп підприємств спрямовані на самостійне регулювання країнами – членами ЄС, тобто: держави-члени не можуть скоротити або скасувати обмеження (сукупна вартість активів – 4 млн євро; чистий дохід від реалізації – 8 млн євро; середня кількість працівників – 50), проте їм надане право встановлювати порогові значення, котрі перевищують обмеження стосовно сукупної вартості активів та чистого доходу від реалізації до 6 млн та 12 млн євро відповідно. Пряме запровадження визначених Директивою критеріїв до господарського законодавства та законодавства у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні призведе до збільшення кількості суб'єктів господарювання, що формують звітність відповідно до МСФЗ для малих та середніх підприємств (МСП) і національних стандартів бухгалтерського обліку для МСП.

Єдність критеріїв віднесення до мікропідприємств, малих, середніх та великих підприємств у різних нормативно-правових актах сприяє прозорості та ефективності регулювання.

У п. 135 підрозділу 3.4 “Діяльність та методологія” третього розділу Посібника зазначено, що при проведенні моніторингу дотримання й забезпечення вимог корпоративної звітності має бути прийняте рішення щодо регулярності проведення перевірок. У цьому пункті були запропоновані варіанти сукупності компаній, котрі підлягають перевірці:

- (a) усі компанії;
- (b) найбільші компанії;
- (c) компанії, які входять до фондового індексу;
- (d) емітенти боргових зобов'язань;
- (e) фірми з попередніми незадовільними результатами перевірки;
- (f) фірми, обрані на підставі оцінки ризику.

Кількість компаній, що перевіряються, встановлюється як абсолютне значення або частка від загальної кількості компаній із кожної, однієї або декількох з описаних груп. Регулярність перевірок рекомендовано визначати за допомогою таких показників:

- (a) максимальна частота перевірок (строк, який обов'язково має минути від попередньої до наступної перевірки фірми);
- (b) мінімальна частота перевірок (термін, після закінчення якого фірма підлягає обов'язковій перевірці).

На нашу думку, країни мають обирати вказані параметри залежно від масштабів та особливостей національної економіки, розвитку фінансового ринку, кількості суб'єктів господарювання, а також відсотка виконання раніше встановлених планів перевірок.

Наведемо приклади з європейської практики [2].

Так, у Данії перевіряється 20 % компаній щороку. Завдяки використанню підходу, що базується на аналізі ризику, компанії можуть обиратися декілька разів протягом п'ятирічного періоду.

У Франції протягом трьох років перевіряються 140 найбільших компаній, упродовж п'яти років – інші.

У Нідерландах використовується підхід, що ґрунтується на аналізі ризику. Також ставиться мета перевірки кожного емітента акціонерного капіталу кожні п'ять років та емітента боргових зобов'язань – кожні сім років.

В Іспанії емітенти акціонерного капіталу перевіряються приблизно раз на два роки, емітенти боргових зобов'язань – кожні сім років.

У Швейцарії застосовується підхід, що базується на аналізі ризику. Також кожна компанія має перевірятися кожні шість років.

У Німеччині компанії з фондовим індексом перевіряються раз на чотири – п'ять років, інші компанії – раз на вісім – десять років.

У п. 144 підрозділу 3.5 “Оцінка впливу” третього розділу Посібника вказано, що побудова ефективної системи МС&Е для бухгалтерського обліку та звітності зумовлює розроблення переліку індикаторів оцінки впливу запроваджених заходів, визначення розбіжностей та пріоритетів для подальшого покращання. Запропоновано один із індикаторів оцінювання впливу системи МС&Е на якість бухгалтерського обліку та звітності. Чисельно – це співвідношення кількості задовільних і незадовільних результатів перевірки.

Як зазначено в проекті Посібника, для побудови ефективної системи МС&Е важливо встановити: її масштаби й цілі, орієнтири та методологію для запобігання негативній практиці та вжиття за потреби коригувальних заходів; суб'єктів, на котрих спрямовуватимуться дії, передбачені системою; інформацію, яку варто оцінити.

У квітні – жовтні 2013 р. під егідою Міністерства фінансів України було проведено оцінювання потенціалу нашої держави в галузі підготовки високоякісної корпоративної звітності за методикою UNCTAD-ISAR Accounting Development Tool (далі – ADT). Ця оцінка висвітлила недоліки вітчизняної системи обліку та звітності й дала змогу розробити заходи щодо їх усунення та окреслити стратегію розвитку. Результати проведення ADT в Україні засвідчили переваги такого комплексного підходу (рисунок).

Крім того, досвід, набутий під час здійснення ADT, був використаний при підготовці пропозицій із метою вдосконалення проекту Посібника.

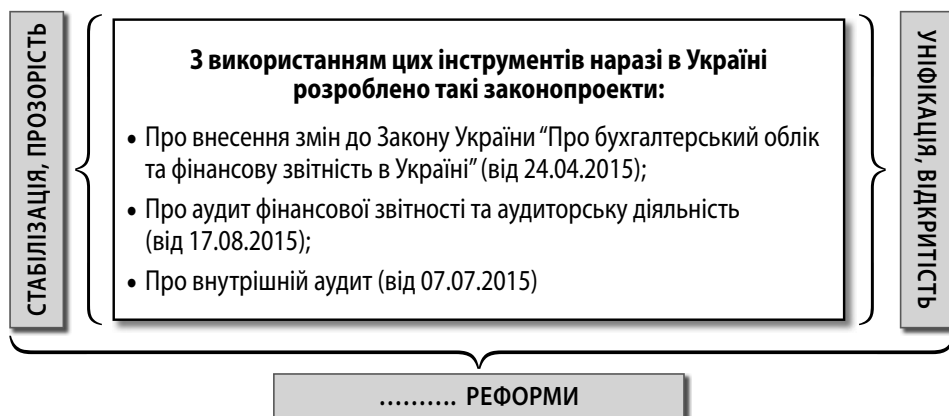

Рисунок. Результати застосування ADT в Україні

Джерело: Єфименко Т. І. Інформація в антикризовому управлінні: глобальний аспект стандартизації обліку та фінансової звітності / Т. І. Єфименко, В. М. Жук, Л. Г. Ловінська; ДНУ “Акад. фін. управління”. – К., 2015. – С. 253.

Отже, чинниками підвищення якості фінансової звітності, створення сприятливого інвестиційного й ділового клімату визначено: якість аудиту, рівень корпоративного управління, інституційні системи нагляду, публічність та участь громадськості в системі моніторингу. Пропоновані доповнення стосуються координації роботи з таких проблем:

1. *Підвищення рівня корпоративної й публічної прозорості та бухгалтерського обліку.* У Концептуальній основі побудови системи моніторингу потребують висвітлення питання забезпечення:

- якості бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі при визначенні сфери дії системи моніторингу;
- відстеження дотримання стандартів звітності установами державного сектору.

2. *Моніторингу дотримання й забезпечення вимог корпоративної звітності.* Пропонується доповнити розділ “Сфери застосування і цілі” переліком організацій, котрі входять до складу публічного сектору (загальний уряд, державні корпорації, бюджетні установи).

3. *Внутрішнього моніторингу дотримання та забезпечення вимог аудиту й гарантій якості.* Передбачається доповнити розділ “Сфери застосування і цілі” у частині конкретизації органів, котрі здійснюють нагляд і контроль за дотриманням стандартів бухгалтерського обліку, суб’єктами публічного сектору. Також задля розкриття інституційних механізмів внутрішнього моніторингу потребують розгляду питання призначення внутрішніх аудиторів у державному секторі, їх організаційної й фінансової незалежності, службової підпорядкованості та підзвітності, професійного й соціального захисту тощо. Крім того, у контексті вдосконалення процедур і методології доцільно визначити критерії, застосовувані національними органами регулювання, з метою реформування власних систем бухгалтерського обліку й аудиту, зокрема провідних світових і європейських стандартів.

При цьому важливо наголосити на необхідності постаудиторського супроводження: аудитори повинні репрезентувати свій звіт (висновок) за результатами аудиту на засіданнях спеціалізованих комітетів, наглядових рад і подібних органів управління компаніями та надавати відповідні рекомендації, а також ініціювати внесення до Посібника окремого пункту стосовно підвищення відповідальності керівництва державною корпорацією за використання аудиторського звіту й виконання рекомендацій аудитора.

4. *Моніторингу дотримання та забезпечення вимог до професійних бухгалтерів.* Потенційною сферою нагляду щодо фахівців мають бути питання підготовки кадрів для державних організацій, котрі беруть участь у суспільних послугах, якими потрібно доповнити Посібник. До таких питань слід віднести: оновлення державних кадрів, конкурсний відбір на посаду професійного бухгалтера / державного аудитора на нових засадах (вимоги до компетенції та кваліфікації претендентів, обов’язкова професійна сертифікація фахівців, відповідальних за фінансову звітність / аудиторський висновок). Також до області оцінки впливу мають бути включені вимоги щодо публічності у сфері дисциплінарних проваджень та застосування диференційованих, залежно від виду порушення, санкцій до аудиторів, аудиторських фірм і професійних бухгалтерів.

Запропоновані рекомендації сприятимуть просуванню найкращої практики моніторингу дотримання й забезпечення виконання МСФЗ у приватному та державному секторах. Урахування ініційованих доповнень до Посібника певною мірою сприятиме ефективному запровадженню світових стандартів і кодексів для підготовки прозорої фінансової звітності.

Список використаних джерел

1. UNCTAD underlines key role of corporate reporting for achieving the Sustainable Development Goals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unctad.org/en/pages/newsdetails.aspx?OriginalVersionID=1128&Sitemap_x0020_Taxonomy=UNCTAD%20Home;#1487;#ISAR – Corporate Transparency – Accounting.
2. Key foundations for high-quality corporate reporting: Good practices of monitoring and enforcement, and compliance mechanisms United Nations Conference on Trade and Development : Note by the UNCTAD secretariat. Geneva, 15–17 Oct. 2014. – P. 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ciisard70_en.pdf.
3. Directive 2014/65/EU // EUR-Lex. Access to European Union Law [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0065>.
4. Regulation 600/2014 // EUR-Lex. Access to European Union Law [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0600>.
5. Директива 2013/34/ЄС // Аудиторська палата України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/event/771-direktiva-2013-34-es-evropejskogo-parlamentu-ta-radi-vid-26-kvitnya-2014-r-neofitsijnij-pereklad>.
6. Єфименко Т. І. Інформація в антикризовому управлінні: глобальний аспект стандартизації обліку та фінансової звітності / Т. І. Єфименко, В. М. Жук, Л. Г. Ловінська ; ДННУ “Акад. фін. управління”. – К., 2015. – 400 с.

References

1. UNCTAD underlines key role of corporate reporting for achieving the Sustainable Development Goals. (n. d.). Retrieved from http://unctad.org/en/pages/newsdetails.aspx?OriginalVersionID=1128&Sitemap_x0020_Taxonomy=UNCTAD%20Home;#1487;#ISAR – Corporate Transparency – Accounting.
2. UNCTAD secretariat. (2014). Key foundations for high-quality corporate reporting: Good practices of monitoring and enforcement, and compliance mechanisms United Nations Conference on Trade and Development (Note, October 15–17). Retrieved from http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/ciisard70_en.pdf.
3. Directive 2014/65/EU. (n. d.). Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0065>.
4. Regulation 600/2014. (n. d.). Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0600>.
5. Dy`rekty`va 2013/34/Yes [Directive 2013/34 / EC]. (n. d.). Audy`tors`ka palata Ukrainy`n`. Retrieved from <http://www.apu.com.ua/event/771-direktiva-2013-34-es-evropejskogo-parlamentu-ta-radi-vid-26-kvitnya-2014-r-neofitsijnij-pereklad> [in Ukrainian].
6. Yefy`menko, T. I., Zhuk V. M., Lovins`ka L. H. (2015) *Informaciya v anty`kry`zovomu upravlinni: hlobal`ny`j aspekt standarty`zaciyi obliku ta finansovoyi zvitnosti* [The information in crisis management : the global dimension of standardization Accounting and Financial Reporting]. Ky`yiv : DNNU “Akad. fin. upravlinnya”. [in Ukrainian].